

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ № - 43- ОС/2012 г. по оценка за съвместимостта

На основание чл. 31, ал. 12, т. 1 във връзка с ал.11 от Закона за биологичното разнообразие и чл. 28, ал. 1, т. 1 и ал. 2, във връзка с чл. 29 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, обн. ДВ бр. 73/2007г., изм. и доп., ДВ бр. 81/2010 г. и 3/2011 г.), Решение № 29-ОС/2011 г. на Министъра на околната среда и водите за извършване на оценка за степента на въздействие, и представен с вх. № НСЗП-117/26.06.2012 г. в МОСВ доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ), съгласно чл. 23, ал. 2 от същата

РЕШИХ:

Съгласувам инвестиционно предложение за изграждане на III етап – МВЕЦ “Бов-юг”, “Бов-север”, “Левище” и “Габровница” от “Каскада “Среден Искър – 9 МВЕЦ”, в поречието на р. Искър, на територията на община Своге и община Мездра”, което няма да окаже значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000” BG0000166 „Врачански Балкан”, BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан” и BG0001042 „Искърски пролом – Ржана”, определени за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, и защитена зона BG0002005 „Понор” за опазване на дивите птици.

Местоположение: Река Искър от км 233+125 до км 200+200, от устието на реката, в поземлени имоти от землищата на селата гара Бов, Оплетня и Габровница, община Своге, област Софийска и с. Очин дол, община Мездра, област Враца.

Възложител: „ВЕЦ „СВОГЕ” АД, „Порше център”, бул. „Христофор Колумб” № 41, 1592 София.

Характеристика:

Реализацията на каскада “Среден Искър–9 МВЕЦ”–III етап” е част от инвестиционно предложение за изграждане на девет централи, между републиканския път София-Мездра и ж.п. линията София-Мездра, което е разделено на три етапа: **I етап** -изградени и пуснати в експлоатация МВЕЦ “Лакатник” от м.май 2008 г. и МВЕЦ “Свражен”от м.май 2009 г.; **II етап** - три МВЕЦ в етап на изграждане: МВЕЦ “Прокопаник”, МВЕЦ “Церово” и МВЕЦ “Оплетня”;

Предмет на настоящата процедура е **III етап** от каскадата, състояща се от четири МВЕЦ с обща мощност около 10.5 MW - МВЕЦ “Бов-юг” и МВЕЦ “Бов-север”, разположени в землището на с. Гара Бов, община Своге, област Софийска, МВЕЦ “Левище” – в землището на с. Оплетня, община Своге, област Софийска и с. Очин дол, община Мездра, област Враца и МВЕЦ “Габровница” – в землището на с.Габровница, община Своге, област Враца.

Основните конструктивни елементи на всяка от четирите МВЕЦ са бетонов яз като водопреградно и водпреливно съоръжение, на което се монтират сегменти и клапи и се изгражда рибен проход, сграда на водноелектрическата централа с турбина тип Каплан „Bulb“, електропровод за присъединяване към електроразпределителната мрежа СН-20 kV чрез подземно полагане на кабелите, непосредствено до или извън регулацията на населените места, и технологичен път за обезпечаване на строителството и връзка с националната пътна мрежа при експлоатацията на МВЕЦ.

Четирите МВЕЦ са разположени спрямо защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитени зони съгласно ЗБР, както следва:

- МВЕЦ „Бов-север“ и МВЕЦ „Бов-юг“ не засягат защитени територии. Част от елементите на МВЕЦ „Габровница“ и МВЕЦ „Левище“ попадат частично в природен парк „Врачански Балкан“;
- МВЕЦ „Габровница“ (заливаемата площ, дигата, стената, пътят и др.) попада частично в границите на защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- МВЕЦ „Левище“ попада частично в границите на защитени зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG00001042 „Искърски пролом-Ржана“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- МВЕЦ „Бов-юг“ попада частично в границите на защитена зона BG00001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ и изцяло на територията на защитена зона BG0002005 „Понор“ за опазване на дивите птици;
- Цялата територия за МВЕЦ „Бов-север“ попада в защитена зона BG0002005 „Понор“ за опазване на дивите птици;

За реализирането на инвестиционното предложение „Енергийно оползотворяване на водите на р. Искър, чрез построяване на девет МВЕЦ в руслото на реката на територията на общини Своге и Мездра“, от което разглежданото инвестиционно предложение за МВЕЦ „Бов-север“, „Бов-юг“, „Левище“ и „Габровница“ е трети етап, има издадено и влязло в сила Решение по оценка на въздействието върху околната среда № 1-1/2005г. на министъра на околната среда и водите, с което е съгласувано осъществяването му по вариант втори на местоположение на водопреградните съоръжения и работно горно водно ниво. За втория етап (МВЕЦ „Оплетня“, „Прокопаник“ и „Церово“) от цялостното инвестиционно предложение е проведена процедура по смисъла на чл. 31, ал. 1 от ЗБР, респ. глава втора от *Наредбата по ОС*, приключила с Решение № 53-ОС/2010 г. на министъра на околната среда и водите за съгласуването му.

За третия етап от инвестиционното предложение е приложима разпоредбата на §14, ал. 3, във връзка с ал. 1 от Преходните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие (ДВ бр.52/2007 г.), респ. § 4, ал. 3, във връзка с ал. 1 от *Наредбата за ОС*, тъй като съгласно разпоредбите на чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата*, то следва да бъде подложено на оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони, независимо, че за него има завършена процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда. В тази връзка с Решение № 29-ОС/2011г., министърът на околната среда и водите е изискал извършване на оценка на степента на въздействие на инвестиционното предложение с предмета и целите на опазване на цитираните по-горе защитени зони. За третия етап от „Каскада “Среден Искър – 9 МВЕЦ“, касаеща строителството на МВЕЦ “Бов-юг“, “Бов-север“, “Левище“ и “Габровница“, възложителят е изготвил Доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ). С писмо изх. № НСЗП-117/19.07.2012 г. на МОСВ, качеството на ДОСВ е оценено положително и доклада е оповестен на интернет страницата на МОСВ. В определения в чл. 25 от *Наредбата за ОС* срок за консултации с обществеността, не са

представени в МОСВ мотивирани писмени становища за инвестиционното предложение и по изготвения за него ДОСВ.

Съгласуването се основава на следните

МОТИВИ:

1. Реализирането на инвестиционното предложение за строителството и експлоатацията на четирите МВЕЦ няма да доведе до пряко или косвено отрицателно въздействие в значителна степен върху **предмета и целите** на опазване на защитени зони BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“, BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0001042 „Искърски пролом-Ржана“, определени за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, тъй като:

1.1. предвид периферното разположение на МВЕЦ по границите на зоните, техните структура и функции, няма да бъдат променени;

1.2. МВЕЦ „Бов-юг“ засяга пряко 71.1 дка (0,0032%) от площта на BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“, които не представляват растителни съобщества, отговарящи на критериите за природните местообитания, опазвани в нея;

1.3. МВЕЦ „Левище“ ще засегне 26 дка (0.011%) от защитена зона BG0001042 „Искърски пролом-Ржана“, които не представляват природни местообитания, предмет на опазване в зоната;

1.4. МВЕЦ „Левище“ и МВЕЦ „Габровница“ в тяхната цялост не заемат природни местообитания, опазвани в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ и няма да нарушат целостта на защитена зона, тъй като са разположени в периферната ѝ част само върху 163 дка (0.045%) от територията ѝ.

2. Реализирането на МВЕЦ не предвижда заливане на територии с карстови и скални образувания или стари гори, така че местообитанията на привързаните към тях **прилепи** няма да бъдат пряко или косвено унищожени или увредени.

3. Въздействието върху популациите на видовете **бозайници, влечуги и земноводни**, зависими от хидрологичния режим на р. Искър (видра, блатна костенурка, голям гребенест тритон, жълтокоремна бумка) ще се изразява в краткотрайно безпокойство и временен прогонващ ефект по време на строителството, които в периода на експлоатацията на четирите централи ще бъдат елиминирани.

4. Реализацията на ИП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху популацията на видовете **безгръбначни хидробионти** (ручечен рак и бисерна мида), предмет на опазване.

5. Създаването на баражните езера на МВЕЦ ще доведе до потопяване на част, респ. загуба, от **местообитания на пеперуда** от видовете Лицена (*Licena dispar*) и *Gortyna borelii lunata*, предмет на опазване, чието присъствие зависи от наличието на находищата *Rumex sp.* и *Peucedanum officinalis*, но това въздействие ще е краткотрайно до обрастване на част от новосъздадените плитчини по брега на реката.

6. Въздействията причинени от влошаване на физикохимичните параметри на водите (**смъртност**, промяна в числеността и плътността на популациите) следствие реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение, върху видовете **риби**, предмет няма да е значително, при спазване на условията за контролирано изпускане на задбаражните езера, регламентирано в програмата за управление на каскада „Среден Искър-9 МВЕЦ“.

6.1. **Фрагментирането** на местообитанията на видовете **риби** горчивка, обикновения и балканския шипок, представени в относително малочислени популации в периферните части на реката, където течението е забавено и в притоците, където въздействието на инвестиционното предложение ще е много слабо изразено, е с незначителна степен, тъй

като видовете са адаптивни към измененията на параметрите на водната биоценоза, вкл. и към характера на размножителния субстрат.

6.2. Предвидените с Решение по ОВОС № 1-1/2005г. на министъра на околната среда и водите конкретни условия за рибните проходи ще минимизират въздействието от очакваното нарушаване на биокоридорното значение на реката като ключов елемент за видовете риби, предмет на опазване. Изводите на експертите изготвили ДОСВ базирани на наблюдения на функциониращи подобни рибни проходи (МВЕЦ "Лакатник" – 3 год. и МВЕЦ "Свражен" – 2 год.) показват, че добре направен рибен проход осигурява не само придвижването на рибите срещу течението, но и самия проход служи като местообитание за реофилни видове.

7. Промяната на водния режим на реката няма да предизвика значителна промяна в местообитанията на плитко газещите водолюбиви **птици**, предмет на опазване в защитена зона BG0002005 „Понор“ за опазване на дивите птици, а създаденото ново водно огледало е ново подходящо местообитание на водолюбивите птици.

8. Възможното **безпокойство** на видовете птици, предмет на опазване, в периода на строителство ще бъде краткотрайно.

9. Инвестиционното предложение ще се реализира на водно тяло (р. Искър) на територията на Басейнова дирекция - Дунавски район, което е оценено в рамките на стратегическа екологична оценка и оценка за съвместимостта на Плана за управление на речните басейни 2010–2015 г. При планираните и утвърдени със заповедта на министъра на околната среда и водите мерки за постигането на основната цел на Плана - достигане на добро състояние на водите е отчетено въздействието, вкл. кумулативно такова на разглежданото инвестиционно предложение, предвид издадените разрешителни за водоползване за МВЕЦ.

10. В обхвата на въздействие на инвестиционното предложение, не са установени растителни видове, предмет на опазване в зоните за местообитанията, поради което не се очаква въздействие върху тях.

11. Предложените от авторите на ДОСВ и възприети от възложителя комплекс от мерки, ще предотврати, намали или смекчи въздействията от реализацията на четирите МВЕЦ върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в засегнатите защитени зони.

У С Л О В И Я:

1. С цел опазване на екземплярите на бозайници, земноводни и влечуги, безгръбначни, предмет на опазване в защитените зони, които спят зимен сън, завиряването трябва да се извърши през пролетта с плавно покачване на водното ниво.

2. Да се подпомогне образуването на крайречни обраствания с *Rumex* и *Peucedanum officinalis* като в случай на откриване на техни находища в заливаемата зона на централите преди завиряване, те да се преместят на незасегнати речни участъци с цел подобряване на параметрите на местообитанията на *Licaena dispar* и *Gortyna boreli lunatai*.

3. За намаляване и смекчаване на въздействията върху видовете риби, предмет на опазване в зоните при реализиране на инвестиционното предложение следва:

3.1. С цел да се минимизира загубата на местообитания в основното речно русло и за осигуряване на нормални миграции срещу течението на черната мряна, както и за създаването на условия относително по-близки до естествените, да се изградят рибни проходи от типа "байпас", с параметри и дизайн, описани в ДОСВ.

3.2. За да се предотврати възможното негативно въздействие от прекъсване на миграциите на риби поради преграждането на реката и формирането на завирения обем, при профилактиката на ВЕЦ задбаражните езера да не се източват **залпово**, като при източването се осигури проточност в продължение най-малко на 2-3 дни.

3.3. Промиването на наносите, отложени над водопреградното съоръжение, да се извършва съгласно Програмата за управление на каскадата при протичане на изчисленото водно количество в реката, при което е възможно транспортиране на наносния отток, което ще намали мътността на водите на р. Искър до тази при преминаване на високите води в естествени условия.

3.4. С цел предотвратяване на гибелта на риби и земноводни в турбините на МВЕЦ, водовземните съоръжения да бъдат оборудвани с ефективни рибозащитни устройства.

4. Програмата за мониторинг по време на строителство и експлоатация на „Каскада “Среден Искър – 9 МВЕЦ”, провеждана от 2006 год., да се осъществява и участва, предмет на настоящото решение като се разшири - освен заложения хидробиологичен мониторинг да бъде включен и мониторинг на **видовете риби, предмет на опазване в зоните** (численост, структура на популациите им) и да се прави оценка на ефекта от прилагането на заложените в т. 5 от настоящото решение мерки. Програмата за мониторинга да бъде съгласувана с РИОСВ-София и РИОСВ-Враца, а резултатите от нея да бъдат предоставяни ежегодно.

5. Да се спазват приетите технологични решения, приложени при изграждането на МВЕЦ „Лакатник” и МВЕЦ “Свражен” за осушаване на строителните ями с цел недопускане по време на строителство на води с повишена мътност. В случай на аварийни разливи, замърсените почвите да се третират своевременно за недопускане на замърсяване на водите.

6. С цел осигуряване на непрекъсната връзка на горно с долно водно ниво до изграждане на рибния проход, при разработване на строителния график в технико-работния проект да се предвиди изграждане на дънен праг още през първия подетап, така че да се осигури миграция на ихтиофауната за следващия строителен период.

7. Строителните дейности да се прекратяват в периода от годината, в който поради активна миграция на рибите се въвежда от МЗХ-ИАРА със заповед забрана за улова на риба в рибностопанските обекти в страната.

При констатиране на неизпълнение на условията, изискванията и мерките, посочени в настоящото решение, виновните лица носят административно наказателна отговорност по чл. 128б от ЗБР.

Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок пред Върховния административен съд по реда на Административно процесуалния кодекс.

Дата: 23.10.2012 г.

МИНИСТЪР:

НОНА КАРАДЖОВА/

